Liikenne- ja viestintävaliokunta perjantai 22.04.2022 klo 11.15 / HE 41/2022 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskevan direktiivin täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Kuntaliitto kiittää pyynnöstä toimittaa Liikenne- ja viestintävaliokunnalle lausunto hallituksen esityksestä.

Esteettömyys parantaa kaikkien kuntalaisten asiakaskokemusta. Esteettömyys ja saavutettavuus ovat keskeisiä, kun puhutaan kuntalaisten yhdenvertaisuuden toteuttamisesta, mikä on kunnille tärkeä tavoite.

Esteettömyysdirektiivin kustannusvaikutukset tulee ottaa kunta-valtio-suhteessa huomioon. Vaikutuksia aiheutuu esimerkiksi kuntien uusien aineistojen, ohjelmistojen ja laiteiden hankinnoissa kirjasto- ja opetuspuolella ja mahdollisesti myös liikennejärjestelmissä. Vaikutukset tulisi jo tässä vaiheessa selvittää erillisellä selvityksellä, jos tietoja ei muuten ole saatavilla.

Digitaalisten palvelujen hankintoja varten tarvitaan esteettömyysvaatimusten osalta tarkempaan tietoa vaadittavista ominaisuuksista ja kriteereistä, jotta hankinnoissa voidaan huomioida lainsäädännön vaatimukset.

Rakennetun ympäristön esteettömyys (esim. esteettömyys itsepalvelulaitteille) on jätetty tämän säätelyn ulkopuolelle ja sen soveltamisesta päätetään myöhemmin. Uudisrakentamisessa ja uusien alueiden kaavoituksessa esteettömyysasiat tulee ottaa huomioon. Vanhojen rakennusten osalta esteettömyyden toteuttaminen voi joissain tilanteissa olla vaikeaa ja kallista. Tämä on syytä ottaa jatkovalmistelussa huomioon.

Kuntien rooli on merkittävä näissä asioissa, minkä vuoksi kuntatoimijoiden näkökulma tulee ottaa mukaan lainsäädännön jatkovalmisteluun sopivalla tavalla. Tämän jatkovalmistelun tavoite olisi selkeä ja yksiselitteinen tulkinta vaatimuksista, kustannuksista ja vastuista, joita direktiivin toimeenpano aiheuttaa.

CC BY

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Liikennepalveluiden osalta merkittävin laajennus joukkoliikenteen esteettömyysvaatimuksiin on pysäkeillä, rakennuksissa, terminaaleissa ja ajoneuvoissa olevien itsepalvelulaitteiden ja -päätteiden kuten erilaisten automaattien ja lipunlukijoiden sisältyminen soveltamisalaan. Lakiesityksen vaikutusten arviointi on näiden osalta puutteellinen, eikä sen pohjalta voida arvioida velvoitteiden täyttämisen kustannuksia toimijoille. Järkevä laintoimeenpano edellyttää tiedossa olevien vaikutusten lisäksi sitä, että toiminnassa käytetyt laitteet tulee voida käyttää koko niiden teknillistaloudellisen käyttöiän ajan. Uushankinnoissa tulee voida hyödyntää direktiivin mahdollistama itsepalvelupäätteitä koskeva siirtymäaika.

Yleiseen hätänumeroon vastaamiseen liittyvät muutokset edistävät lasten oikeuksien toteutumista. Kriittisissä oloissa elävien lasten ja alaikäisten vammaisten henkilöiden osalta ennakkorekisteröintivelvoite on kohtuuton. Taloudellisten vaikutusten arvioinnissa ei ole mukana hätäviestien vastaanottaminen. Arvioinnissa olisi huomioitava lisäkustannukset, joihin vaikuttavat esim. mahdolliset videovälitteiset viestit, yksiportainen viestimahdollisuus viittomakielisille ja maahanmuuttajaväestön viestintään liittyvät palvelut.

Valvonnan järjestämisessä on tärkeä, että hyödynnetään kansallisesti olemassa olevaa osaamista ja se että valvonnan kokonaisuus on kunnille ja muille toimijoille selkeä. Erityisen tärkeä on myös, että valvonta on riittävästi resursoitua sekä henkilöresurssien että osaamisen osalta.

Digitaalisten palvelujen valvonta on järkevää keskittää Etelä-Suomen aluehallintoviraston saavutettavuusvalvonnan yksikköön, joka nykyisin valvoo ns. digipalvelulain saavutettavuusvaatimuksia.

Valvontaa suorittavalla tulee olla riittävät resurssit. Valvontatehtävän ohella tärkeitä ovat myös riittävät resurssit kouluttamiseen, neuvontaan ja tiedottamiseen. Yhteistyötä tulee tehdä mahdollisien valvovien viranomaisten välillä.

Esteettömyysdirektiivin kansallista valmistelua varten asetettiin työryhmä, johon kuntakentän edustajia ei ole pyydetty mukaan. Kunnat on otettava mukaan jatkovalmisteluun kun suunnitellaan tällaisia kokonaisuuksia.

SUOMEN KUNTALIITTO - FINLANDS KOMMUNFÖRBUND

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi